

Prof. Dr. Lentner Csaba⁸³: A múltról, ami a jövőbe vezetett

1981 kora nyarán, a Ságvári Endre utca, ma már Zárda utca környékét ellepték a Zsigulik, Wartburgok, Trabantok, Dáciák. Na és a várakozó, reménykedő szülők, és nem utolsó sorban, a vizsgadrukk jeleit mutató, alig 20 éves főiskolai hallgató jelöltek. Felvételi vizsgák voltak ezen a derűs, közepesen meleg júniusi napon. 30 év távlatából – a mai korhoz viszonyítva – idilli volt ez az állapot. Főleg annak fényében, hogy fel is vettek bennünket. Lényeges azonban, hogy a társadalmat akkor még nem nyomasztotta munkanélküliség, prosperált a hazai ipar, és világszínvonalon állt a magyar mezőgazdaság. Ez utóbbi a hatékonyságában, eredményességében az amerikai egyesült államokbeli farmokéval vetekedett. Kellott a mezőgazdasági szakterületen is járatos üzemgazdász, kellettek a főkönyvelők, a népgazdasági tervet az állami vállalatok és szövetkezetek szintjére lebontani képes szakemberek. Ez volt a zalaegerszegi főiskola profilja. A felsőoktatás persze ezekben az években még nem annyira volt mennyiség orientált, mint az 1990-es évektől kezdődően, aminek hatása érezhető volt a kollokviumokon, szigorlatokon. Igen, kemény tizedelések mentek végbe, gyakoriak voltak a félévisméltések, és az intézményt is sokan kényszerültek elhagyni. Tanulmányi okokból. A könyvvitelből megszerzett elégséges, vagy jeles érdemjegy nem a mai értelemben vett szignifikáns különbségeket mutatta. Az elméleti tudás a gyakorlat szintjére képződött le. Már a főiskolán. Készség szintjén kellett tudnunk könyvelni, üzemi tervet összeállítani, vállalatot elemezni, fejlesztési-finanszírozási pozíciókat átlátni, jövedelemszabályozási koncepciót kidolgozni. Amit Sutus Imre, Vörös Miklós, Loós Attila, Körmendi Lajos, Horváth András, Décsy Jenő, Doba László, Bartal Géza, Kovács László, Reke Barnabás, Kovács Gyula tanár urak, és még sokan mások tanítottak nekünk, azt vagy tudta valaki vizsgán visszaadni, vagy nem. Ami tehát tananyag volt, arról, mai angolszász közhelykifejezéssel élve a „finger exercises” szintjén kellett számot adni. A zárthelyi dolgozatok, írásbeli vizsgák időintervallumai, a feladatok megoldására fordítható időkeretek ehhez voltak igazítva.

Öncélú volt-e ez a felsőoktatási gyakorlat? A tanári szigor önkényessége húzódott-e meg a gazdasági tárgyak területén? – merülhet fel a kérdés a mai kor, már piacgazdaságban, nagyobb demokráciában szocializálódott fiatalabb olvasója számára. Nem. Egyáltalán nem. A főiskola a következetes követelményszintjével jól képzett szakembereket állított ki. A zalaegerszegi főiskolán megszerzett diplomának értéke volt a Dunántúlon, értéke volt az Alföldre, északi megyékbe visszakerülő végzett hallgatók tudásszintje által prezentálva. A zalaegerszegi diploma mögött lemérhető, és igazolható tudás állt. A kezdetektől elindulva, az évtizedek során állandósuló minőségi és gyakorlat orientált képzés a Dunántúl gazdasági akadémiájává tette a zalaegerszegi Pénzügyi és Számviteli Főiskolát. Ebből az alap tudásbázisból jól elboldogultunk az egyetemen, a könyvvizsgálói szakvizsgán, majd a gyakorlatban. Megértettük az átlátható, felelős gazdálkodás alapját, szükségességét, a számvitel lényegét, a bizonylati fegyelmet, ami vagy van, vagy nincs. Így amikor már a piacgazdaság megalapozását jelentő számviteli, csőd-, pénzügyi- és más gazdasági törvények voltak készülőkben, majd váltak a mindennapok részeivé, újat, merőben mást, mi, Zalaegerszegegen végzetek, nem hallhattunk, nem tapasztalhattunk. Generációnk készen állt a rendszerváltozásra.

A szakmai tudás átadása mellett a felsőoktatási intézmény adjon tartást, emberséget is a hallgatóinak. Tanítson meg a társadalmi felelősségvállalásra. Nevelje hallgatóiba a közösségért érzett felelősség tudatát. Zalaegerszeg erről is híres lett. Fejlesztésfinanszírozást tanultunk, tanulmányaink vége felé Bartal Géza tanár úrtól. A D mutatót. Lényege: beruházást kezdeni hol gazdaságos, hol ésszerű. Egy speciális képlet, a D mutató alapján ez nagyjából kiszámolható volt. Bartal Géza hozzátette: ezek a döntések, amelyek közgazdászok által elvégzett gazdasági számításokon alapulnak, felelősséggel is járnak. Jó évtizeddel később, egyetemi katedrára

⁸³ Lentner Csaba Pápáról, a Jókai Mór Közgazdasági Szakközépiskolából érkezett Zalaegerszegre, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolára. 1984-ben végzett, majd a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen folytatta tanulmányait. 1991-ben közgazdász egyetemi doktorrá, 1995-ben a közgazdaságtudományok kandidátusává avatták a Magyar Tudományos Akadémián. Habilitált doktor pénzügytanból, bejegyzett könyvvizsgáló és adószakértő. Szakmai pályafutása elején különböző állami részvénytárságokban igazgatósági tag, felügyelőbizottsági elnök, illetve bankigazgató. Az 1990-es években a Fővárosi Közgyűlés tagja, majd országgyűlési képviselő. 1996-óta a felsőoktatásban különböző vezetői posztokat tölt be. Jelenleg, Budapesten a Wekerle Sándor Üzleti Főiskola tudományos rektor-helyettese, egyetemi tanár, a Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Karának egyetemi magántanára, a Párizsi Sorbonne Egyetem kutatóprofesszora. 2008-ban Cambridge-ben a világ 2000 legkiemelkedőbb életpályát elért értelmiséjje közé választották. Több mint 500 tudományos dolgozata, könyve jelent meg Magyarországon és külföldön. Nős, gyermekei: Fanni, Csanád, Szabolcs.

állva magam is hirdetem: a közgazdász döntései mögött egyéni, közösségi, nemzetgazdasági sorsok húzódnak meg, dőlnek el. A jó, körültekintő gazdasági döntés családokat, településeket, országokat emelhet fel, vagy dönthet recesszióba. A döntést hozó rangja, beosztása révén, állhat egy gazdasági társaság, egy régió, egy ország felelős döntéshozói sorában. A döntések kihatásai így exponenciálisan fokozódhatnak. A jó szakmai képzettséghez, humánium, és a társadalomért vállalt felelősség kell, hogy párosuljon, a szakember elválaszthatatlan énjévé váljon. A gazdasági élet irányítása nem csak a profit kitermeléséről, a mindenáron való nyereségszerzésről szól, hanem a fejlődés fenntartásáról is, a családok, a vállalatok, a nemzetgazdaság tartós és együttes boldogulásáról. Ennek a felsővezetői körökben meghatározó léptékű társadalmi felelősségvállalásnak a hiánya döntötte össze a tervgazdasági rendszert. De a piacgazdaság jövője, és a rá épülő demokrácia sikere is a felelős gazdasági döntéseken, ezek meghozatalához szükséges felelősségvállalás életszemléletté formálásán, elsajátításán, majd jó szándékú gyakorlásán dől el.

A gazdasági fejlődés nem lehet tartós, ha a folyamatban résztvevő gazdasági szereplők, és Marx szavaival élve, a munkaerőáru, nem egyenletesen fejlődik, nem egyenletesen motivált a bővített újratermelési folyamatok serkentésében. Körmendi Lajos professzor Úr gazdaságelemzés óráiból emlékezetes az akkori kor legfejlettebb technológiájával felszerelt nagyrécsei tehenészeti telep szomorú esete. A nem megfelelően motivált, szakképzetlen munkaerő a legkorszerűbb technológiát, genetikai állományt is tönkre teheti. A Leibnitz német tudós tanait dézsa-donga elméletté formáló Körmendi Lajos tanítása alapján, a jelenbe érve, és már új, saját téziseket formálva vallom:

Márpedig ha az Európai Unió tagországai nem egyformán fejlődnek, nem egyforma költségvetési fegyelmet alkalmaznak, ha egy multinacionális vállalat egyes országokba kihelyezett részlegei nem ugyanazt a minőségi színvonalat hozzák, ha országunk felemelkedéséért dolgozó mindenkori kormányok mögé 10 millió, illetve 15 millió magyar egyöntetűen nem sorakozik fel, a folyamat, a folyamatok nem érhetnek célt. Szétesik az euró-övezet, az unió, a környezetre káros, nem biztonságos termékek kerülnek a fogyasztókhoz, illetve - magunkra utalva - Európa fél-perifériájából periféria sorba süllyedhetünk újra. A gazdasági-, és az őket körülvevő társadalmi rendszerek legkisebb egyenletlensége, hiányossága esetén is a rendszerből elfogyhat az erő. Ugyanúgy, mint abból a dézsából a víz, amelynek akár egy dongája is, ne adj Isten' a szerkezetét megtartó abroncsa hiányzik.

Az alapos gazdasági tudásbázis, és annak képzőhelye, nemcsak a technokrata szemléletet, hanem az emberi tényezőket, a humánium átgondolt fejlesztését is magába foglalja. Jó alap teremtdött az intézményi követelményeket 40 év alatt abszolváló diplomát szerzőknek, de jó alapot ad a szakemberképzést felvállaló felsőoktatási intézménynek is a hazai, illetve az európai felsőoktatási térben való versenyképességének fokozására. Ennek küszöbén áll most Zalaegerszeg, a karrá formálódó pénzügyi, számviteli képzettségével. Az intézmény 4 évtizedes múltja a jövőbe vezet.

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

A KÖZGAZDÁSZ-KÉPZÉS 40 ÉVE

A zalaegerszegi
„Számviteli Főiskola”
(1971-2011)

